

De geschiedenis van een meeuwenvolk *een meeuw vertelt*

HARRY WANDERS

Bij de zee horen duinen en in die duinen horen meeuwen en dat zijn dan allemaal zeemeeuwen. Zo denken vele mensen. "Neen", zeggen anderen: "Het duingebied is helemaal geen geschikt biotoop voor meeuwen, want dat zijn bewoners van rotskusten en eilanden in de oceaan. Daar horen ze thuis." De meningen zijn verdeeld. Zullen we maar eens luisteren naar wat de Zilvermeeuwen er zelf over te vertellen hebben; zij kunnen het immers weten.

"Helm is materiaal waar je zo mooi een nest van kunt bouwen" (foto H. Wanders).

Onze voorouders woonden ver weg, maar op onze zwerftochten zagen we de vlakke stranden begrensd door prachtige duinenrijen. Het was perfect: brede stranden, een zee met volop voedsel, duinvalleien waar je kon uitrusten van de lange

vliegtochten. We besloten er te gaan wonen. Het ging zeer voorspoedig na onze eerste vestigingen en dat was geen wonder. Het was een variabel gebied met ingesloten valleien en hoge duintoppen, kale zandverstuivingen en rijk begroeide dalen en hellingen. Overal verspreid was er een rijke groei van helm, materiaal waar je zo mooi een nest van kon bouwen tegen een duindoorn of grote helpool, heerlijk in de wind schaduw, zodat je geen last had van de veelvuldig voorkomende westenwinden. Velen van ons woonden ook wel graag op een helling, vooral wanneer het dal vol was. Als je dan rustig zat te broeden, kon je partner wat hoger op de uitkijk staan om direct te waarschuwen voor eventuele gevaren. Daar konden dan tevens alle medebewoners van de kolonie van profiteren. Overal in de omgeving waren laag struikgewas of konijnholen waar de jeugdige bevolking in weg kon vluchten als er gevaar dreigde.

We bevonden ons altijd dicht bij de zee, die juist in de tijd dat de kinderen opgroeiden een overvloed aan voedsel gaf, waaronder vooral ook vele kleine visjes die de jongen zo graag lustten. Tijdens de uren van terugtrekkend water kon je van alles vinden wat eetbaar was voor iedereen, jong en oud. Later ontdekten we dat er ook nog voer te halen was op plaatsen bij de havens en visbedrijven langs de kust en soms ook op afvalplaatsen van de mensen. Er waren ook enkele specialisten onder ons die zeer handig waren in het vangen van mollen of die heel vlot jonge eendjes uit het water pikten, die overigens volop aanwezig waren. In het algemeen echter deden we de vogelstand geen kwaad.

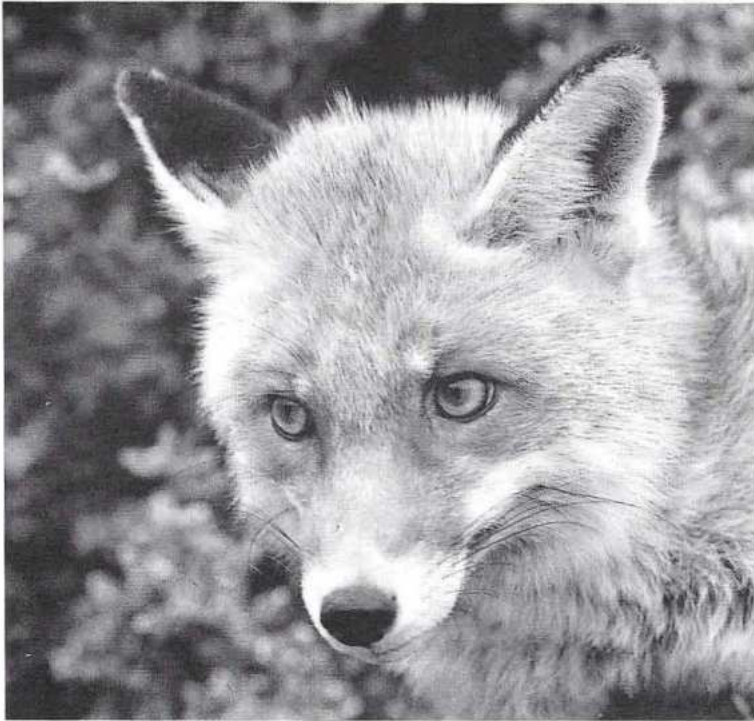
In de grote duinplassen kon je zo heerlijk baden, waarna er tijd was om al je veren in orde te brengen. Dit deden we vooral met zijn allen in het voren naseizoen, als we het niet zo druk hadden met de opvoeding van het kroost.

Op de grens van strand en duin was er vaak een krachtige opwaartse luchtstroming waarop je lange tijd zonder een enkele vleugelslag voort kon zweven op zoek naar voedsel.

Kortom, de duinstreek was een eldorado voor ons; een schitterend gebied waar we in rust en veiligheid konden leven, want veel vijanden hadden we niet. Ons aantal groeide dan ook gestaag.

Onverwachte moeilijkheden

Juist die groei van ons aantal beviel vele mensen niet. Waarom begrepen we niet en zij waarschijnlijk ook niet. We deden toch niet veel kwaad. Hoogstens werd de vegetatie hier en daar door ons verstoord, maar een mooie stuifkuil past toch geheel in het beeld van de duinen?

"Een nieuwe vijand..."
(foto P. Elbers).

Hoe dan ook, men ging ons op allerlei manieren lastig vallen. Men gebruikte vele methoden om ons weg te krijgen, niet allemaal even netjes. Eieren weghalen en zelfs hele nesten vernielen konden we nog accepteren, maar doodschieten en vergiften was natuurlijk geen fair play.

We hadden in de loop der tijden geleerd ons te weer te stellen. Dat kwam ons nu weer goed van pas. Als het nest weg was, begonnen we ergens anders weer opnieuw. Ook verstopten we onze nesten vaak heel diep onder de duindoorns en we gingen ons meer en meer verspreiden. Daardoor konden we ons nog heel goed handhaven.

Het tij ging keren

Plotseling hielden alle moeilijkheden op. Waarom wisten we weer niet, maar we hadden wel enkele vermoedens. Ons aantal nam door al die maatregelen van de mens niet af en hoogstwaarschijnlijk kreeg onze vijand "mens" andere gedachten over onze aanwezigheid in de duinen. Na vele jaren achtervolging gebeurde zelfs het tegenovergestelde. Men ging ons beschermen. Er brak een glorietijd voor ons aan. Vooral elk voorjaar klonken onze

"Luid jubelend hebben ze ons plekje in het dal ingenomen." (foto H. Wanders).

juichkreten tijdens de baltsvluchten boven onze woonplaatsen. De duinen gaven ons weer alles wat we wensten. Ja, het gebeurde zelfs dat vele mensen op gezette tijden in grote getale naar ons kwamen kijken en daar veel plezier aan beleefden. We vlogen dan wel met de schrik in 't hart strijdlustig boven hun hoofden, vooral als ze een van onze jongen in hun handen namen, want je weet het maar nooit bij de mensen. Maar achteraf gezien viel het geweldig mee en vonden we na hun vertrek alles weer terug zoals het was voor hun komst.

Nieuwe medebewoners

Intussen hadden de Kleine Mantelmeeuwen, onze verwanten uit noord-oostelijke streken, ook ontdekt hoe mooi de duinen kunnen zijn als woongebied. Heel aarzelend kwamen er enkele paren verspreid tussen ons in zitten. Dat ging een poosje goed.

Maar wat gebeurde er na langere tijd? Terwijl ze kleiner van stuk waren dan wij, bleken ze veel strijdvaardiger. Hoewel ze als trekvogel later aankwamen in de kolonie dan wij, verdreven ze ons langzamerhand uit de dalen en moesten wij nogeven nemen met de hellingen in de omgeving. We probeerden ons wel te verdedigen, maar op den duur legden we er ons bij neer. Nu kwam het ons allen goed van pas dat de duinen zoveel variatie vertoonden. Zij zaten tenslotte dicht opeen in de dalen, wat onderling nogal wat strijd opleverde. Er kwam nog een familielid: de Stormmeeuw. Vooral de duinenrijen vlak langs de kust met hun rijke helmbegroeiing boden hun gastvrijheid. Zij nestelden zich verspreid in onze buurt, meestal aan de rand van onze nederzettingen en profiteerden waarschijnlijk ook van onze kracht en waakzaamheid, hoewel ze zelf fel genoeg waren om hun bezit te verdedigen. Ze verstonden de kunst hun nesten bovenop struiken of boomstronken te bouwen.

Een nieuwe vijand

Na vele jaren van welvaart gebeurde er iets vreselijks. Geheel onverwachts verscheen Reintje de Vos in ons gebied. Die was veel sterker dan wij. Juist in de tijd dat ze hun jongen moesten grootbrengen, vonden ze een rijk gedekte tafel met duizenden nesten vol eieren en jonge meeuwen en als dessert vele konijnen. Toen was het snel gedaan met ons. Hier waren we niet tegen opgewassen. We hebben het nog een paar jaar aangezien maar besloten toen toch maar naar elders te vertrekken. We vonden het weliswaar erg jammer, want de duinen hadden ons alles gegeven wat we wensen konden.

De toekomst

De natuur kan het ons erg lastig maken, de mens kan veel maatregelen treffen, maar uiteindelijk bepalen we toch zelf wat voor ons het beste is. Ons broedareal is geweldig uitgebreid. Ons aanpassingsvermogen is erg groot. Voorlopig vinden we nog wel plaatsen genoeg om onze toekomst veilig te stellen. In de duinen, waar we zaten, is het nu erg stil geworden. Velen zullen ons daar missen. Wij zelf hebben nog gegronde hoop voor onze toekomst. We zijn immers een sterk geslacht.

H. Wanders is amateurbioloog en coördinator van de "Meeuwengroep Meijndel"